

NTBR

Tijdschrift voor

Nederlands

Burgerlijk Recht

Redactioneel / 47

The LAW of Holland – *J. Giesen*

Artikelen / 49

Het inzagerecht verbeterd? Het wetsontwerp over inzage in bescheiden –
J. Ekelmans

Ingebruikgeving van gemeenschappelijke gedeelten in een
appartementensplitsing – *J.B.C. Tummers en R.F.H. Mertens*

Kronieken / 65

Kroniek Algemeen – *E.H. Hondius*

ook online
beschikbaar
www.ntbr.nl

Kluwer

a Wolters Kluwer business

2

Jaargang 29 februari 2012

10192363

The LAW of HOLLAND

9

Redactioneel

De donkere, natte dagen voor kerstmis 2011 die mij momenteel vergezellen, zijn tegen de tijd dat u dit leest vervangen door de net iets minder donkere, misschien wel even natte, maar wellicht ook witte dagen van februari. Mijn dagen rond de kerst zijn de dagen van 'de lijstjes'. Zo ligt voor mij een lijstje voor de kerstinkopen voor de familie, een lijstje voor de kerstboodschappen (ook voor de familie, trouwens), en een lijst van klussen die echt af moeten voor de kerst. Op dat laatste lijstje staat (onder andere) dit redactioneel. De eerste vraag daarbij is: waarover gaat het? Al brainstormend, werk ik zo gestaag aan een vierde lijstje: diverse actuele en belangwekkende juridische kwesties. Ik denk aan:

1. De Innovatieagenda rechtsbestel¹ waarin allerlei ideeën langskomen om geschiloplossing bij de tijd te houden, maar waarbij vooral opvalt dat die ideeën helemaal niet zo innovatief zijn. Wat beklijft, is dat in onvervalst ronkende 'statements' allerlei harde beloftes worden gedaan op in wezen oude dossiers, ditmaal door de minister persoonlijk. Hij heeft zichzelf een stevige rol in het stuk toebedeeld en staat als 'ik'-figuur centraal. 'In 2012 zal ik aangeven hoe ik een collectieve toevoeging in massazaken ga vormgeven.' Ja, zo staat het er echt. Hoezo bewindspersoon op afstand...? Het past in het huidige klimaat van 'fact free politics' en 'bewijsluw beleid' dat onze strafrechtsketen ernstig bedreigt, de toegang tot de rechter onaanvaardbaar aantast én de huidige bewindspersonen kenmerkt en populair maakt bij iedere onzalige burger die denkt dat hij of zij de rechtstaat nooit nodig zal hebben. Wat echt innovatief zou zijn? Een minister die luistert naar wat zo ongeveer alle direct betrokkenen adviseren, bijvoorbeeld als het gaat om griffierechten en gesubsidieerde rechtsbijstand.²

2. De cassatie in het belang der wet over art. 7:2 BW, waarin de Hoge Raad³ de knoop doorhakt waar het gaat over de vraag of de mondelinge overeenkomst tot koop van een woonhuis door een particuliere koper ook al binden kan als die nog niet schriftelijk is vastgelegd, zoals het vormvereiste eist. De geformuleerde regel ('Alles afwegend is de Hoge Raad van oordeel...', zie r.o. 3.8) houdt mooi het midden tussen de diverse opvattingen in de literatuur door toe te staan dat ook de verkoper, maar dan alleen als deze een particulier is, zich op het ontbreken van de schriftelijke vorm kan beroepen.

3. Klimatschade en de afwikkeling daarvan. Naar aanleiding van de jaarvergadering van de Vereniging voor Milieurecht heb ik mijzelf de vraag gesteld of de lijn die de rechtspraak heeft uitgezet qua proportionele aansprakelijkheid,⁴ ook toe te passen is als het om het veroorzaken van 'climate change' gaat (o.a. door CO₂-uitstoot). Dat zou ten minste vergen dat de jurisprudentiële beperking tot 'niet zeer kleine kansen' die de Hoge Raad daarbij heeft aangelegd, wordt opgeheven. De discussie daarover moet echter nog van start gaan, zo lijkt het. Momenteel blijft het Nederlandse debat hangen in de vaststelling dat 'climate change' en de daaruit resulterende schade door vele daders cumulatief veroorzaakt wordt, zodat niemand verantwoordelijk blijkt. Je hoeft geen 'Occupy'er' te zijn om in te zien dat dit niet de weg vooruit is...

4. ~~Worstenbroodjes~~ [excuus, verkeerde lijstje]

1 www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/10/31/innovatieagenda-rechtsbestel.html.

2 Vgl. *Kamerstukken II* 2011/12, 33 071, nr. 3, p. 11 e.v.

3 HR 9 december 2011, *LJN* BU7412.

4 HR 31 maart 2006, *NJ* 2011, 250, m.nt. T.F.E. Tjong Tjin Tai; HR 24 december 2010, *NJ* 2011, 251, m.nt. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

5. De uitspraken van de Hoge Raad⁵ waarmee de opkomst van de op art. 7:611 BW gebaseerde verzekeringsplicht voor werkgevers als het aan de arbeid gerelateerde, maar niet door art. 7:658 BW gedekte (verkeers)ongevallen betreft, tot stilstand kwam. Er is een ferme hak in het zand gezet. Waar de bij een eenzijdig fietsongeval betrokken werknemer nog mag rekenen op een werkgever die voor de daaruit voortvloeiende schade verplicht een verzekering moet sluiten, kan de werknemer die een eenzijdig voetgangersongeval (uitglijden) overkomt, daarnaar fluiten. Dat de Hoge Raad een grens stelt aan de eigen rechtsvormende taak en de reikwijdte van deze rechtspraak is terecht. En dat die grens dan arbitrair zou zijn, was bij voorbaat duidelijk, maar moest het nu zó arbitrair zijn? Waarom niet de grens net voor of net na alle eenzijdige ongevallen getrokken? Voor een postbezorger is uitglijden in de winterse periode immers wel degelijk een aan het wegverkeer gerelateerd risico. Los daarvan: ik snap dat de raadsheren dachten slim te zijn door zelf al te benoemen dat de grens arbitrair is, in een poging om zo de voorspelbare kritiek voor te zijn, maar dat is dan wel een retorische truc die iets te doorzichtig is.

6. De manier waarop de Hoge Raad oordeelt over niet-betaalde griffierechten, de dan daaropvolgende niet-ontvankelijkheid, en de eventuele toepassing van de hardheidsclausule, terecht bezien in het licht van het feit dat deze sanctie niet de rechtszekerheid dient (zoals bij beroepstermijnen), maar slechts het incassorisico van de staat.⁶

Wat nu te kiezen? Teruglezend bedenik ik dat dit in de kern zes 'kleine' verhalen zijn, terwijl juist nu, zeker zo voor kerst, het grote overkoepelende verhaal aandacht vraagt. Ik denk dan aan het (kerst)verhaal over hoe vrekkingheid uiteindelijk verliest van naastenliefde (thema 1 en 6), hoe we zonder durf niet verder komen (thema 2 en 3) of over hoe wij over ons eigen graf heen moeten kijken, zowel juridisch (thema 3 en 5) als politiek (thema 1). Ook hoop ik dan dat wij al deze vormen van rechtsvorming als delen van een groot, gezamenlijk project (van wetgever, rechter, maatschappelijke groepen) kunnen zien, waarbij wij elkaar (kritisch) steunen en verder brengen (alle thema's).

Geheel in die sfeer van 'gezamenlijkheid', en geheel *à la* 2011, laat ik daarom de keuze aan u, geëerde lezer. Laat mij weten wat u het meest belangwekkende of noodzakelijke thema vindt, en ik zal daaraan in een volgende aflevering alle 961 beschikbare woorden wijden. De meeste stemmen gelden. U stemt door te bepalen bij welk thema u als deskundig jurylid op dé Rode Knop drukte, teneinde uw leesstoel om te draaien richting computer om een steunbetuiging af te geven. U bent, kortom, coach in 'the **LAW** of **HOLLAND**®'...

5 HR 11 november 2011, LjN BR5215 en BR5223.

6 HR 4 november 2011, LjN BQ7045.